

REBELL

LEVE HAVET

Rød Ungdoms blad 01/2017

Redaktør	Anja Ariel Tørnes Brekke
Redaksjonen	Christian T. Eikeland Didrik Sten Ingebrigtsen Lukas Andersen Oksana Joanna Godlewski Per Emil Skjelbred
Layout	Anja Ariel Tørnes Brekke
Forsidefoto	Anja Ariel Tørnes Brekke
Forside	Paula Lorentzen i Svolvær
Korrektur	Tomine Sandal og Mari Fjordheim Fjermedal
Utgitt av	Rød Ungdom Rødts ungdomsorganisasjon Dronningens gate 22, 0154 Oslo 22 98 90 70 ru@sosialisme.no rodungdom.no
trykkeri	Flisa trykkeri

Følg oss

rebell.origo.no

facebook.com/rebell.no

HILSEN FRA REDAKTØREN

Foto:
Anne Valeur

Klimaendringer, flyktningkrise, økonomiske og sosiale forskjeller er ikke naturgitt. Det er skapt av politikk. Å påstå noe annet er å undergrave demokratiet. Norge trenger et parti på stortinget som skjønner at det er folk som former framtida, ikke politiske systemer eller det økonomiske markedet. Det partiet er Rødt.

Når vi fant olje på 60-tallet valgte vi å satse på den fossile industrien. Vi brukte ufattelig mye penger på kunnskap og utstyr for å få tak i olja. Det var politisk handlekraft. Den samme kraften må vi finne frem igjen nå og bruke for å ta Norge inn i fornybarsamfunnet.

Det er lettere å hente opp olja og ikke satse på noe nytt, men det å skulle åpne opp nye områder, som for eksempel i Lofoten, Vesterålen og Senja, er litt som å gå inn i huset sitt, knuse alt porselenet, kaste stoler ut vinduene og tenne på møblene – og samtidig lure på hvorfor huset er ødelagt. Om 50 år kommer vi til å se oss tilbake og lure på hva i alle dager det var vi holdt på med.

Det er også lettere for oss å ikke ta ansvar for flyktninger som rømmer fra klimaendringer, krig og terror. Det er lettere å barrikadere seg selv inne i sitt eget lykkeland og ikke ta ansvar for de som har blitt offer for vestlig krigføring i Midtøsten, eller rike lands CO2-utslipp som ødelegger folks hjem og arbeidsplasser. Men vi skal aldri velge egoisme over solidaritet.

Når forskjellene mellom dem som har mest og dem som har minst øker er det mye lettere å skyld på svingninger i økonomien, slik som Jonas G. Støre i Arbeiderpartiet gjør. Eller å skyld på innvandrere, slik Siv Jensen i Fremskrittspartiet gjør. Det er politiske valg som har ført til økte forskjeller. Det er når regjeringen gir 5,4 milliarder i skatteutt til landets rikeste, uten å øke barnetrygden for fattige familier at forskjeller oppstår.

Mandag 11. september 2017 er det valg. Da kan du være med å bestemme om Norge skal styres av politikere som tror mer på markedet enn på mennesker, eller om Norge skal styres av politikere med handlekraft som vil utvide demokratiet og ta kampen mot forskjells-Norge. Jeg håper du stemmer stort den 11. September og stemmer på Rødt.

Politikk handler om mer enn bare valg. Det handler om å skape politiske bevegelser som vil endre verden. Derfor vil vi ikke bare at du skal stemme på Rødt, vi vil også at du skal bli med i Rød Ungdom. En annen verden er mulig, men da må også du være med å jobbe for den!

Anja Ariel Tørnes Brekke

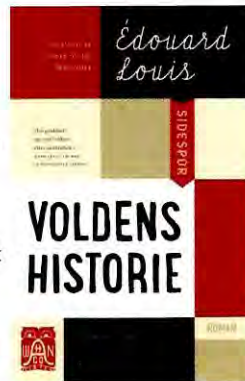
Rebell anbefaler

BOOK

Per Emil Skjelbred er med i rebellradaskjønén. Han studerer nordisk på UiO og har et brennende engasjement for god litteratur.

«Voldens historie» Édouard Louis

Romanen tar godt for seg skammen og angsten som hovedpersonen opplever i etterkant av et overgrep, særlig overfor familien, og gir et nytt blikk på overgrep mot menn og gutter. Denne boken vil stå igjen som et viktig bilde på et samfunnsproblem som så sjeldent snakkes om.

«På motorveien» Runa Fjellanger

Anna mimrer tilbake til ferieturer med foreldrene nedover kontinentet parallelt med at hun reiser de samme rutene med kjæresten Ida. Særlig språket gir boken et unikt preg.

«Den danske suksess Enhedslisten» Fredrik V. Sand

En oppløftende og godt skrevet bok om et av Europas største sosialistiske partier. Det er like kjekt å lese denne boken som å høre Johanne Schmidt-Nielsen (tidligere leder i Enhedslisten) slaye de politiske motstanderne. Rå dame, rå bok.

MUSIKK

Anja A. T. Brekke er rebellredaktør og generalsekretær i Rod Ungdom. Hun er også over gjennomsnittet optatt av musikk, og spesielt rap.

JAY:Z 4:44

«4:44»

JAY-Z

4:44 er et sjeldent album i amerikansk rap. Her tar JAY-Z et oppgjør med seg selv og den

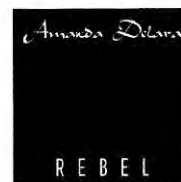
machokulturen rap og hiphop bygger opp om. Albumet er et svar på Beyoncé's album Lemonade som tar opp utroskap, men 4:44 tar også opp afro-amerikansk identitet og homofili. JAY-Z går foran og viser et rap kan være ærlig, genuint og modent, uten å bli krampeaktig politisk korrekt. Jeg håper dette albumet blir en game-changer for rap og

«BLOOD FOREST FAMILY EP» Blood Forest Family

Det Tromsø-baserte bandet imponerer med en detaljrik og stemningsfull EP.

Indiebandet spiller musikk som er avslappet og interessant. Elina Waage Mikalsen synger unikt og bestemt, og det er lite som slår kvinnelige vokalist med selvtillit i stemmen. Vi gleder oss til å høre fortsettelsen.

«REBEL EP» Amanda Delara

20-åringen Amanda Delara trollbandt oss alle med sin geniale tolkning av Karpe Diems

«gunerius». I EPen «REBEL» fortsetter hun å lage pop med et mørkt preg. Musikken er inspirert av Midtøstens atmosfære og skandinavisk indie. Hun er Norges svar på M.I.A og MØ. Hold øynene åpne for Amanda Delara!

Venstresiden på fremmarsj!

Tekst: Per Emil Skjelbred

Det har i lange tider ligget en mørkebrun sky over Europa og USA. Hatet mot alt som er ukjent har vokst. Meninger hinsides hva vi kan forstå har fått spillerom i beste sendetid. Ansiktene er mange. Donald Trump, Marine Le Pen og Nigel Farage. Alle har de satt sitt preg på den globale debatten og på menneskene i de respektive landene. Likevel har en rød sol skint gjennom disse brune skyene. Personligheter som Bernie Sanders, Jeremy Corbyn og Jean- Luc Mélenchon har blusset nytt liv i fremtidens generasjoner. De har gitt håp om en bedre og mer rettferdig verden.

Historien starter i USA under et amerikansk presidentvalg som minnet mer om en mexicansk såpeopera enn et politisk valg. Hemmelige e-poster, russisk stemmetekling og en valgnatt som ga verdensbefolkningen bakoversveis. I alt dette virvaret steg en gammel, men klok stemme fram. En stemme som trollbandt den amerikanske ungdommen og ga dem et håp om en ny og bedre fremtid. Bernie Sanders tok scenen og det amerikanske folket med storm. Han ble en motpol, både til det etablerte Washington og mot Trumps populisme.

Han klarte det ingen av de andre kandidatene klarte, nemlig ta politikken tilbake til folket. Gjennom Sanders fikk folket en stemme, og ikke bare den lille prosenten på toppen. Sanders ble et symbol på et bedre USA og var på god vei til å bygge en folkebevegelse. En bevegelse som kunne kjempe mot de økende forskjellene, mot rasisme og hat. Likevel gikk det ikke veien for Sanders under Demokratenes internvalg, Hillary ble deres kandidat og som en representant for Washingtoneliten tapte hun valget.

Selv om Sanders ikke vant valget har han startet en politisk bevegelse i USA. The Womens March on Washington er et eksempel på dette. Her samlet det seg et hav av mennesker for å demonstrere og vise sin motstand mot president Trump. Dette er folkene som skal kjempe for et bedre USA. Dette er folkene som bærer Bernie Sanders sine ideer videre. Selv om han ikke vant valget, vant han folket, og på den måten vinner han til slutt.

Samtidig som en bevegelse bygges på andre siden av Atlanteren, er det to skikkelser som utmerker seg hjemme i Europa. Jean-Luc Mélenchon og Jeremy Corbyn. De var begge venstresidens kandidater i sine respektive parlamentsvalg. Og, dessverre, endte begge med tap hva gjelder seter i parlamentet, men de vant også folket. Corbyns løfter om minstelønn og bedre offentlig velferd engasjerte store deler av det britiske folket. Mélenchon fanget folkets hjerte gjennom å appellere til dem på deres banehalvdél. Han viste seg som en opposent til den franske politikken.

Felles for dem alle er appellen. De henvendte seg til velgeren på et språk som skiller seg ut fra resten av kandidatene. De snakket om realpolitikk, og ikke verdipolitikk. Hva skal vi gjøre for å skape et bedre samfunn? Dette var spørsmålene deres politikk tok utgangspunkt i. Bedre velferd, skole for alle, minstelønn og fellesskap er søylene de lente seg på.

Selv om det ikke ble valgseier for noen av dem, vant de alle folkets hjerter. Det er det samme vi ser her hjemme med Bjørnar Moxnes. Han og resten av Rødt er nå i gang med å skape en bevegelse som skal ta opp kampen mot Forskjells-Norge. Det er samme taktikk og appell som brukes for å nå ut til folket her hjemme. En folkelig appell om et reelt alternativ til venstre.

Det ligger an til at Rødt kommer til å gjøre et brakvalg. På flere målinger har vi flere representanter inne på Stortinget, kanskje klarer Rødt til å med å nå sperregrensa på 4%! I så fall får vi ikke bare inn en eller to representanter, men gjerne syv eller åtte! Uansett har Rødt startet en ny politisk bevegelse i Norge.

Her ser vi at venstresidens frammarsj ikke begrenser seg til USA, England eller Storbritannia. Hjemme i Norge ser man at venstresiden vokser. Ikke bare når det kommer til valgoppslutning i følge meningsmålinger, men også gjennom en folkelig bevegelse for et sterkere fellesskap. De siste årene er ikke fortellingen om høyrepopulisme, men om venstresidens frammarsj.

Forskjells-Norge

Kampen mot forskjells-Norge er Rød Ungdoms hovedsak. Vi synes det er urettferdig at det kuttes i velferden samtidig som samfunnet blir stadig rikere. Når det skjer samtidig som de rikeste slipper unna med mindre skatt og mer profitt, er det tydelige tegn på at forskjellene øker. Og det har de gjort lenge.

Heldigvis er det ingen naturlov at denne utviklinga skal fortsette sånn for alltid. Sammen kan vi skape et vende-punkt.

Ha slags problemer har vi i forskjells-Norge?

Arbeidsløsheten er skyhøy. Men der er ikke fordi det er for få oppgaver - tvert imot. Vi trenger flere sykepleiere, lærere, og anleggsarbeidere. Grunnen til at vi har arbeidsløshet er at regjeringa ikke ansetter flere av disse, men heller bruker våre penger på å gi enorme skatteutt til de rikeste.

Men forskjells-Norge handler ikke bare om kroner og øre - det handler også om kilometer. Er det 300 km til nærmeste sykehus, eller du må ta to ferger for å komme til skolen din, er livet ditt mindre trygt enn det er i byene.

Arbeidsløshetsfjellet
(snart Norges høyeste fjell)

Men hva kan vi gjøre?

Er det en ting historien har lært oss, så er det at fellesskap fungerer. Forskjells-Norge er tross alt ikke like ille som forskjells-USA, og det er fordi fagforeningene og arbeiderbevegelsen her i Norge sto sammen og krevde endring.

Det kan vi gjøre igjen. Sammen kan vi lage et nytt fellesskap, og en ny politikk. Rød Ungdom vil:

- ✓ Ha en grønn krisepakke med 100 000 nye jobber i industrien
- ✓ Bygge en tredje boligsektor med hus som ikke følger markedets prisgallopp
- ✓ Bevare lokalsykehusene vi har, og gi så mye penger til kommunene at de slipper å kutte i alt annethvert år

Nå er det kanskje lett å mene at da burde man jo bare flytte til en by, men i forskjells-Norge er ikke det bare bare. For nå har boliger blitt noe man først og fremst investerer i, ikke noe man bor i. Det gjør at det er så dyrt å kjøpe seg bolig i byene at ungdom blir gjeldslaver hele livet. Boligprisene har faktisk steget over 300 prosent siden 1992!

Tekst:
Per Emil Skjelbred

Foto:
Anja A. T. Brække

EN ANNEN SKOLE ER MULIG

Linn-Elise der 25 år og leder i Rød Ungdom. Hun droppet ut av videregående etter at motivasjonen forsvant. På ungdomsskolen var tiden annerledes.

”Ungdomsskolen for veldig bra for meg. Vi hadde små klasser, lite lekser og masse gruppearbeid. Egentlig var den slik vi i Rød Ungdom ønsker at skolen skal være. Videregående var derimot mer tradisjonell. Store klasser, masse lekser og mye prøver.”

Linn-Elise forteller at overgangen fra ungdomsskolen til videregående fikk henne til å se kontrastene mellom den skolen hun drømmer om, og den som elevene i dag møter.

- Videregående var preget av en slags samlebånds-mentalitet. Du kom på skolen, læreren snakka, du fikk lekser og så gikk du hjem og gjorde dem. Samtidig som det i all hovedsak bare var en form for overflatelæring. Dypdykkinga i temaene og læregleden forsvant veldig fort.

Etter å ha vært langtidssyk under eksamen og preget av forsvinnende motivasjon, valgte hun å droppe ut. Hun forteller at det var vanskelig å komme tilbake fordi hun hadde gått glipp av eksamener, derfor begynte hun på nytt på en ny skole. Der opplevde hun det mange opplever: Null motivasjon, og en treig og kjedelig hverdag. Derfor droppet hun ut på ny og begynte å jobbe.

- Jeg merka hvordan det å droppe ut fulgte med et stigma. Jeg ble tatt mindre seriøst og sett på som lat. Likevel klarte jeg å skaffe meg en jobb.

Hun mener at den største kampen i skolen i dag er mot den voldsomme målstyringen. Det at det stilles flere krav til lærerne, mer loggføring og økt rapporteringsmengde, mener hun skader skolen. Hun viser til en undersøkelse fra Utdanningsforbundet som viser at 73 prosent av skolelederne fra over 700 skoler mener at rapporteringsmengden har økt. En av fire mener også den har økt for mye.

- New Public Management passer ikke på skolen. Skolen skal drives med fokus på eleven og læreren.

Det siste skoleåret har vært preget av den nye fraværsgrensa som ble innført i august. Linn-Elise mener at problemet med fravær har blitt takla feil.

- Å innføre en 10 prosent-grense er feil rekkefølge. Problemer løses best ved å finne ut hvorfor, før en setter i gang med tiltak. Jeg mener helt oppriktig at dette viser politikernes mistillit til elever ved norske skoler.

Det er ikke bare fraværsgrensa som er viktig for Rød Ungdom og Linn-Elise. Hun og resten av partiet er også opptatt av å fjerne eksamen. Linn-Elise mener at dette er en urettferdig og utdatert vurderingsform, som avhenger mer av dagsformen, oppgavene og sensor enn elevenes faktiske kunnskap. Hun og resten av partiet går til valg på en endring av denne ordningen. De ønsker en mappevurdering som gir et bedre bilde på hva eleven kan og som viser kunnskapene opparbeidet gjennom hele året.

Vi spør Linn-Elise hva Rød Ungdom og Rødt ønsker å gjøre med det økende frafallet fra yrkesfag. Hun mener løsningen er tredelt: Lærlingplass, å fjerne stigmaet og å øke lønna.

- Vi i Rød Ungdom mener det er essensielt å lovfeste retten til lærlingplass slik at ingen skal måtte tvinges inn på påbygg. Samtidig må vi også jobbe aktivt mot å fjerne stigmaet omkring praktisk arbeid, gjennom videreutdanning av rådgivere slik at de kan gi en mer informativ beskrivelse av studiene og framtidsutsikter. Og skal en øke status, må man også øke lønna innenfor disse yrkene.

Til slutt ønsker vi å ta opp tråden fra forrige valg, hvor leksefri skole var en av fanesakene til Rød Ungdom. Vi spør Linn-Elise hvorfor nettopp leksene må fjernes fra skolen, og svaret kommer kvikt.

- Lekser har liten eller ingen læringseffekt og henger igjen fra gammelt av når elevene ikke gikk så mye på skolen. Samtidig er lekser med på å forsterke og videreføre forskjellene. Derfor ønsker Rød Ungdom å sette i gang nasjonale prøveprosjekter med leksefri skole, fordi læring skjer hele dagen, men skole passer best på skolen.

Vegard Holtås (17), Bergen

"Vi har en skole som straffer dem som ikke passer inn i A4-malen. En fraværsgrense løser ingenting - jeg vil heller ta problemet ved roten, og lage en skole som gir oss mulighet til å være mennesker."

Tiril Vold Hansen (20), Bodø

"Det er urettferdig at et par timer med et tilfeldig utvalgt fag skal avgjøre fremtiden din. Derfor er jeg mot eksamen i skolen."

Sigrid Grundt Leine (18), Oslo

"Det er for mye lekser på skolen i dag. Elever bruker timesvis av sin fritid på lekser hver dag, og ikke alle har foreldre som har muligheten til å hjelpe. Jeg mener læring skjer hele dagen, men skole passer best på skolen. Derfor slår jeg et slag for leksefri skole."

Solidaritet over fremmedfrykt

Tekst:

Rameen N. Sheikh,
feministisk ansvarlig i Rød Ungdom

Foto:

Anja A. T. Brekke

FrPs voldsomme jakt og mistenkeliggjøring av flyktninger startet kanskje først da Listhaug, i 2015, sa at flyktninger som kommer til Norge blir båret på gullstol. I realiteten reiser en farefull ferd med gummibåter i Middelhavet med stor sjanse for å drukne.

Når valget står mellom flukt i en gummibåt over middelhavet med ørten andre og kanskje en familie med små barn, eller å bli i hjemlandet ditt og ta sjansen på å bli bombet i hjel - så velger man å prøve å overleve og dermed flykte.

Det er nemlig slik med flyktninger litt som når du er syk. Ofte holder det å gå til legen, google litt eller hente noe smertestillende på apoteket – da får du hjelp der du er. Men noen ganger, f.eks. når du holder på å dø, er det en fordel at du blir kjørt til sykehuset istedenfor å få hjelp der du er. Du ville aldri valgt å bli operert hjemme etter en påkjørsel, du ville dratt til sykehuset.

Derfor funker ikke alltid FrPs retorikk når de sier at man må hjelpe dem der de er, fordi man må både hjelpe flyktninger som er internt fordrevne og man må hjelpe flyktninger som er i Norge – for det er her mange av dem er.

Det er heller ikke slik at mennesker som omsider har kommet seg til Norge, må finne seg i alt, selv om de er flyktninger og har flyktet fra noe som er «verre».

I mediene ser man ofte oppslag om flyktninger som klager på mat, internett og boforhold. Det er et ganske velkjent fenomen at folk som opplever noe traumatisk får posttraumatisk stresslidelse (PTSD).

Det rammer mennesker som f.eks. har opplevd krig. De som rammes kan bli svært passive, nesten apatiske, eller de kan reagere med utagering. Det er en overlevelsesstrategi, en måte å forsøke å gjenvinne et snev av kontroll, og mennesker fra alle kulturer reagerer slik.

Mange synes flyktningene burde være takknemlig, og at de demonstrerer hvilken mennesketype de er, når de ikke signaliserer dette konstant. Et slikt fokus på takknemlighet insinuerer at det skal være en slags kontrakt mellom krigsflyktninger og Norge som tar dem imot, der flyktningene skal være takknemlige så mottakerne kan ha det godt med seg selv. Verden er ikke slik. Disse menneskene har ofte mistet alt de har, inkludert den grunnleggende tryggheten vi tar for gitt.

Når FrP setter opp denne typen utagering som et scenario hvor flyktninger egentlig blir båret på gullstol og er «lykkejegere», er de med på å tegne et kunnskapsløst bilde av hvilken påkjenning det er å flykte fra krig og terror.

BY OG LAND HAND I HAND

Fra Finnmark i nord til Agder i sør, var det under gjenreisningen av landet en vilje fra nesten alle partier, at vi skulle ta i bruk hele landet og skape et samfunn med små forskjeller mellom folk.

Tekst:

Christian T. Eikeland,
sentralstyremedlem
i Rød Ungdom

Tobis Drevland Lund,
nestleder i Rød Ungdom

Grunnsteinen i den norske velferdsstaten er at alle skal få rett til samme tilbud og kvalitet når man er på sykehus, på eldreheim, i barnehage eller i en taxi, uavhengig av hvem du er, størrelsen på lommeboka di og hvor i landet du bor. Landet vi sammen har bygget opp, med denne grunnsteinen, blir nå revet ned av den mørkeblå regjeringa på rekordtid.

Gjennom en årrekke har stadig flere tilbud blitt svekket eller fjernet. Akuttberedskap, fødetilbud og ambulansetransport sentraliseres. Det samme skjer med skattekontorer, rettsinstanser og polititjenester. Fiskeressursene overgis til en håndfull trålerredere, og landbruket bygges ned. Ferje- og hurtigbåttilbud reduseres eller fjernes, og kommuner og fylker skal tvangs-sammenslås. Dette fører til færre arbeidsplasser, det svekker demokratiet, skaper usikkerhet og utrygghet, og det blir nesten umulig for unge mennesker å etablere seg.

Folk blør ikke saktere i distriktene. Folk er ikke tryggere når politiet blir flytta lengre unna. Folk får ikke jobb når regjeringa ikke vil bruke penger på å skape nye, grønne arbeidsplasser, og folk bestemmer ikke mer når beslutningene blir tatt lengre unna der man bor.

Norge er større enn Oslo og verden er større enn EU. Sentraliseringspolitikken som regjeringa nå pusher gjennom tjener de store bysentrene og legger til rette for at folkestyret lettere kan overstyres av direktiver fra EU gjennom EØS-avtalen. Sentraliseringsminister Jan Tore Sanner har sørget for å slå sammen fylker og kommuner i et raskere tempo enn Harald Hårfagre i sin tid klarte å samle Norge i et rike. Dette er en gavepakke til politikerne i Oslo og byråkratene i EU.

Rød Ungdom vil ha levende distrikter der folk kan bo og leve, med verdiskaping og arbeidsplasser innenfor de rammene naturen setter. Norge er rikt på naturressurser som historisk har gitt grunnlag for spredt bosetting. For oss er det et mål å sørge for strukturelle og økonomiske forhold som sikrer ny vekst i distriktene.

An aerial photograph of a dramatic landscape featuring a deep fjord, rugged mountains, and several small islands. The sky is filled with large, white, fluffy clouds. The water in the fjord is a deep blue, and the surrounding land is a mix of green and brown. The overall scene is one of natural beauty and wilderness.

OLJEFRITT LOFOTEN, VESTERÅLE

Tekst: Lukas G. Andersen
Foto: Anja A. T. Brekke

Havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja (LoVeSe) er av verdens rikeste. LoVeSe er et vakkert skue med en helt unik natur. Men det er også langt mer enn bare pent. Disse områdene byr på gytende stortorsk, mangfoldig dyreliv, og et av verdens største kaldtvannskorallrev. Allikevel står Høyre, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet på barrikadene for oljeboring her. Men folket i nord taler dem rett i mot.

I OG SENJA

Vi har levd godt på olja i Norge. Økonomisk sett og på kort sikt lønner det seg kanskje å ta opp enda mer. Derfor vil ovennevnte partier helst lete etter mer olje. Og olja, den skal vi finne i havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. Havområdene som altså rommer et enormt viktig kaldt vannskorallrev og den aller siste av de store torskestammene.

Debatten om olja i Nord har vært i vinden siden slutten av 1970-tallet. Høyre og Arbeiderpartiet åpnet i 1979 for prøveboring i Troms og Finnmark. Senere ble områder utenfor Lofoten åpnet for prøveboring. De sto med en oljebrønn i 2000, som viste seg å være tom.

Diskusjonen dalte ikke, men ble kanskje desto mer opphetet i årene før 2010. Året etter den tomme oljebrønnen ble en ny prøveboring stoppet av aksjonister fra Natur og Ungdom og Bellona i en fiskebåt. I perioden som kom grupperte motstanderne seg i lokale grasrotaksjoner for et oljefritt LoVeSe. Disse aksjonene gikk sammen og ble i 2009 til «Folkeaksjonen oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja».

Diskusjonen dalte ikke, men ble kanskje desto mer opphetet i årene før 2010. Året etter den tomme oljebrønnen ble en ny prøveboring stoppet av aksjonister fra Natur og Ungdom og Bellona i en fiskebåt. I perioden som kom grupperte motstanderne seg i lokale grasrotaksjoner for et oljefritt LoVeSe. Disse aksjonene gikk sammen og ble i 2009 til «Folkeaksjonen oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja».

Selv om det ikke ble oljeboring etter valget i 2013, må vi ikke glemme at Erna Solberg før valget påberopte seg og partiet Høyre garantist for oljeutvinning.

Hvem er motstanderne?

Motstanderne er folk som bryr seg om arbeidsplasser og miljøet, foran litt ekstra penger i oljefondet. De er lokale - folk man ikke forbinder med miljøbevegelsen, men som allikevel jobber standhaftig mot oljeboringa. Disse motstanderne er folk som alltid har levd av kysten, havet og fisken. Lokale politikere er også i mot oljeboring her. Lofoten rommer seks kommuner, og alle kommunene har vedtak mot oljeboring. Med på laget har de fagfolk og naturvernere.

Oljeutvinning langs LoVeSe-kysten er estimert å gi mellom 400 og 1100 arbeidsplasser, men satsing på andre marine næringer kan by på over 5000 nye arbeidsplasser. Over 6000 arbeidsplasser i turistnæring og fiskeri vil være direkte trua av oljeboringen. Disse tallene viser at området ikke trenger oljevirkosomhet for å sikre sysselsetting, og det er blant disse tallene vi finner mye av den lokale motsigelsen mot oljeboring.

Det kommer fram i en rapport fra Havforskningsinstituttet at LoVeSe har stort potensiale innen fornybar energi, noe vi sårt trenger når vi ikke lenger kan livnære oss på olje. I tillegg har området mye å hente på turistvirksomhet. Det finnes med andre ord flere metoder for vekst og arbeid enn oljeboring.

Fagfolk innenfor miljø og natur fraråder myndighetene å bore etter olje i Lofoten, Vesterålen og Senja. Enorme mengder av fisken vi tar opp gyter i LoVeSe-området. Det er mye å frykte, fordi fisken er på sitt mest kritiske når den oppholder seg i dette området. Det er ikke bare fisken som er trua av oljeboring. En dråpe olje kan være nok til å ødelegge isolasjonen i fjærdrakta til sjøfuglen.

Tidligere er det nevnt verdens største kaldt vannskorallrev, som også blir truet av oljeboring. Korallrev er ikke bare pent; det er hjemmet til utallige organismer i havet. Korallrevet er livsviktig for det levende havet og er allerede trua av forurensing.

Men fortvil ikke, for det er mye du kan gjøre:

Bruk stemmeretten. Hvis vi ønsker et oljefritt LoVeSe trenger vi politikere på stortinget som tar klimakamp på alvor. Selv om Venstre fikk stoppet konsekvensutredning av oljeutvinning i LoVeSe, må vi ikke glemme at de største partiene på stortinget: Høyre, Frp og Arbeiderpartiet sier ja til konsekvensutredning.

Dra på aksjoner og engasjer deg. I flere år har lokale ildsjeler arrangert vardebrenning for et oljefritt LoVeSe. Det er viktig å vise de som sitter med makta hvor stor motstanden er. Det finnes flere organisasjoner som gjør alt fra utdeling av løpesedler, til å reise ut på havet for å fysisk stoppe oljerigger.

Har man kunnskap, kan man engasjere andre. Ressursene fra fagfolk er endeløse, og historiene fra arbeidsfolk lokalt likeså. En folkelig bevegelse skal sørge for fortsatt oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja.

MYTHBUSTER-TALE

Tekst

Tale H. Ellingvåg
miljøpolitisk ansvarlig i Rød Ungdom

Kampen om et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja var den kampen som virkelig gjorde at jeg ble interessert i politikk. Hvordan kan det ha seg at et område og en sak vi vet så mye om fortsatt debatteres som om det man har et annet valg enn å la olja ligge?

La oss drive med litt mytbusting. Når du møter en Arbeiderpartist i diskusjon kommer vedkommende sikkert til å si at «vi trenger mer kunnskap». Dette er reinspikka løgn. Over 90 rapporter er skrevet om Lofoten, Vesterålen og Senja.

Arbeiderpartisten kommer sikkert til å følge opp med «vi er ikke automatisk for oljeboring, men for konsekvensutredning». Dette er også bullshit. Konsekvensutredning er, i følge petroleumsløven rent juridisk første steg i å åpne et område for oljeboring.

Deretter, når Arbeiderpartisten har blitt passe desperat kommer den antagelig til å ty til argumentet «sameksistens mellom fiskeri og oljenæring er helt mulig - bare se på Nordsjøen!». Kan du gjette hva jeg syns om dette? Nettopp. Det er bullshit. Kontinentalsokkelen utenfor LoVeSe er veldig smal, det betyr at der vil man måtte bore veldig nær land, i motsetning til i Nordsjøen. Selv et lite oljeutslipp vil kunne drive raskt på land. Dessuten er fiskeriet helt annerledes i nord. LoVeSe er på en måte fiskens barnehage, og når smolten (babyfisken) er så liten er den også mye skjærere enn voksefisken i Nordsjøen.

Altså, jeg gjentar mitt retoriske spørsmål - hvordan har vi noe annet valg enn å la olja ligge? Så hvis du møter en Arbeiderpartist, Høyreperson eller FrP'er du trenger å jekke ned litt, mytbustingskontoret Ellingvåg er åpent hele året. At your service.

«DET SINNET SOM HØRER
HJEMME UTENFOR OSS SELV,
MÅ VI RETTE UTOVER.»

Tekst:
Anja A. T. Brekke

Foto:
Anne Valeur

Sandra Kolstad (31) er artist, låtskriver, produsent, komponist og skuespiller. I fire måneder har Sandra bodd i Bergen der hun har spilt den rebel-ske tenåringsjenta Asta i teaterstykket "Familien som kunne snakke om alt". Nå er hun tilbake i Berlin.

- Asta minna meg så mye om meg selv som tenåring at jeg nesten ikke følte at jeg spilte skuespill. Det var deilig å være så sint hele tiden.

- Vi lever i en tid der vi, istedenfor å vende sinnet utover og kritisere samfunnet og omstendighetene, kritiserer oss selv hele tiden. Jeg tenker at politikk er det motsatte av det, og derfor er politikk veldig viktig. Spesielt for unge mennesker, konstaterer hun.

- Alt er så individorientert. Det eneste tilsynelatende ansvaret vi har er å sitte å ransake oss selv. Hvem er jeg? Hvordan kan jeg bli best mulig? Hvordan kan jeg få brukt mitt potensiale? Hvordan selvsrealisere seg? Blahblahblah. Da tenker jeg, gud for et jævlig liv liksom. Er det rart folk blir deprimerede?

Sandra vokste opp i Bærum og starta Sosialistisk Ungdom der. I år vil Sandra Kolstad stemme på Rødt. Mange unge på venstresida har hørt at de kommer til å bli mindre radikale med årene. At de kommer til å roe seg ned. For Sandra har det vært motsatt. Hun har blitt mer radikal med årene.

- I Bærum var jo det å starte SU helt sjukt, ler hun. Vi fikk jo også høre at vi kom til å bli mer konservative med årene, men for meg har det vært motsatt. Det handler nok mye om hvordan verden har utvikla seg, men også hvordan norsk politikk ser ut i dag. Det har gjort at jeg har beveget meg lengre til venstre sånn partipolitisk.

Hva er dine hjertesaker?

- Rettferdighet er viktig for meg. At goder og privilegier er rettferdig fordelt. Både på tvers av klasse, men også på tvers av kjønn.

Også robotiseringen av arbeidsplasser interesserer Sandra.

- Flere millioner mennesker kan bli arbeidsløse, samtidig som noen tjener like mye – eller mer – enn før. Da er det utrolig viktig å snakke om hvordan det overskuddet skal fordeles.

Kun 5 % av verdens popmusikk produseres av kvinner. Sandra er en av dem, men for hennes del var det aldri en identitetsmarkør. Det handla mer om egenverdien av å produsere selv.

- Når jeg begynte med musikk tenkte jeg alltid, hvem skal produsere meg? Jeg måtte ha en eller annen bra produsent. Men så flytta jeg til Berlin, kjøpte noen synther og lærte meg produseringsprogrammet Ableton Live. Det er bare sånn jeg jobber best. For meg så er det å produsere musikk dypt forbundet med det å komponere musikk. De prosessene er veldig tett sammenknyttet.

Det finnes flere og flere kvinner som produserer musikk.

- Menn har ofte dominert på de områdene som krever mye penger, fordi menn tradisjonelt har hatt mer penger enn kvinner, men nå har det skjedd en teknologisk fremgang. Det finnes veldig billige programvarer og gratis programvarer som man kan produsere musikk med. Det er mye mer tilgjengelig enn før.

- Har man lyst er det helt mulig! Og man trenger ikke å være rik for å prøve seg frem.

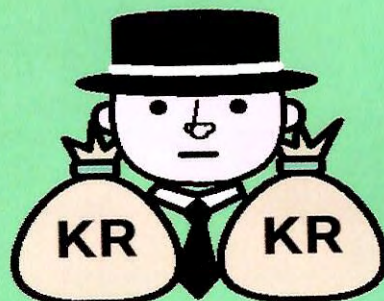
Budskapet er tydelig: dersom du vil prøve deg som artist er det bare å gjøre det.

- Søk sammen med andre som vil produsere musikk! Prøv å finne likesinnede. Det er lettere og morsommere å gjøre med andre folk. Man kan også ta kontakt med artister man liker godt, send en mail, og bare være litt modig. Alle har like stor mulighet og rett til å produsere musikk!

Hvem er velferdsprofitørene?

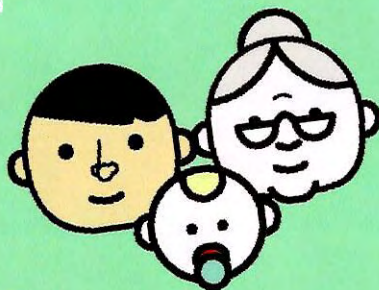
Velferdsprofitører er privateide selskap som tjener penger på velferdstjenester som tradisjonelt har vært drevet av det offentlige, alt fra sykehjem, asylmottak og barnehager til renovasjon, renhold og vaktmestertjenester.

Hva er problemet? Milliarder av skattekroner ment for velferdstjenester går til privat profitt.

Kampen mot velferdsprofit

Tekst og layout: Anja A. T. Brække
Illustrasjoner: Ole Mjelstad

Vi vil ha Profittfri velferd!

Våre skattepenger til tjenester for barn, syke og eldre skal gå til felles velferd, ikke privat profitt.

Vi trenger ikke velferdsprofitører for å drive gode barnehager, det klarer kommunene og ideelle aktører helt fint selv. Den store forskjellen er at alle pengene kommer barna til gode, i stedet for å fylle opp kontoene til velferdsprofitører.

I Oslo, Trondheim, Tromsø og Bodø har vi fått flertall for at ingen nye barnehager skal drives av kommersielle, og at flere sykehjem skal tilbake i kommunal regi.

Nå skal Rødt inn på stortinget for å kjempe for et nasjonalt forbud mot profitt i velferden!

Velferdstjenester egner seg ikke som marked.

- 1 De er komplekse, fordi de skal tilpasses individuelle behov, og det er derfor vanskelig å måle kvaliteten i dem.
- 2 De er grunnleggende tjenester, og feil og mangler kan derfor få store konsekvenser for dem som mottar dem.
- 3 Mange av brukerne er i en sårbar posisjon, de er ofte helt avhengige av tjenestene de mottar, og har begrenset mulighet til å si fra om feil og mangler.
- 4 Mens de fleste andre tjenester handler om å levere noe til mennesker, dreier velferdstjenester seg om å gjøre noe med mennesker.

Velferdsprofitt gir økte forskjeller

De kommersielle selskapene nedprioriterer gode arbeidsforhold, kutter i pensjon og lønn for de ansatte. Det er de ansatte i kommersielle selskaper som betaler for eiernes profitt. Kommersialisering av velferdstjenester gir økte forskjeller når lavtlønte ansatte får mindre, mens eiere og sjefer får mer.

Samtidig blir kvaliteten på tjenesten dårligere når de kommersielle kutter i bemanning for å "effektivisere" og tjene mer penger.

Ørene

En trussel mot den norske modellen

Velferdsprofiterene bryter ned de effektive fellesskapsløsningene. Når store deler av skattepengene som er bevilget til velferd ender i lommene på private elere, svekkes tilliten til skattesystemet og til velferdsstaten. Dessuten tappes offentlig sektor for kompetanse, slik at vi er prisløst det private markedet når vi skal løse fellesskapets viktigste oppgaver.

«Kommersielt finnes ikke dette interessant»

sa Løvenskiold-brødrene før de tok ut over 100 millioner i profitt fra skolen Westerdals ACT i Oslo.

Peder og Nicolai Løvenskiold var eiere av privatskolen Westerdals ACT i Oslo frem til mars 2017. På tross at utbytteforbudet for skoleiere i norsk lov, tok brødrene, gjennom finurlige eierskapsstrukturer, ut over 100 millioner kroner fra Westerdals-skolekassen.

Pengebingen fikk i en årrekke vokse på grunn av semesteravgifter som var ulovlig høye. Elevene betalte for brødrenes utbyttefest. Nå er saken henlagt.

Dersom Brødrene hadde en reell «passion» for skole - og ikke for å tjene penger, så hadde de neppe gått bak ryggen på studentene og solgt seg ut av selskapet så fort de ble busta.

RUSPOLITISK REVOLUSJON

Tekst: I hele det norske politiske landskapet har vi det siste året vært vitne til en ruspolitisk revolusjon. Samtlige av partiene har gått fra en straffelinje til en hjelpelinje. Den feilslåtte ruspolitikken, som har ført til at Norge er høyt oppe på overdos-estativistikken, er på vei til å endres.

Oksana Godlewski

På landsmøtet i 2016 vedtok Rød Ungdom en helt ny ruspolitikk og Rødt fulgte etter på sitt landsmøte i 2017.

Hovedpoenget med den ferske politikken er som følger: mennesker som sliter med rus trenger rehabilitering fremfor straff. For å hjelpe disse menneskene vil man gjøre to ting. For det første, avkriminalisere narkotika. At det med andre ord er lovlig å bruke, men ikke selge. Da kan man heller fokusere på hjelp. For det andre vil man gi heroinassistert behandling til tunge brukere. Rusavhengighet skal behandles som et helse- og sosialproblem, ikke som et kriminalitetsproblem.

Portugal avkriminaliserte narkotiske stoffer i 2001, og effekten har vært utrolig positiv. Flere har kommet seg på beina og ut av rusmisbruk. I tillegg ble det færre brukere etter at den nye ruspolitikken ble innført.

Blant ungdomspartiene er det en bred enighet om at man ikke bør straffe rusmisbrukere, uten å tilby noen form for hjelp. Også moderpartier har fått et skifte i sitt syn på rus.

Rød Ungdom har vist vei. Etter at Rød Ungdom vedtok ny ruspolitikk, har flere partier på venstresiden revidert politikken sin. Det viktigste med vår nye ruspolitikk er at vi ønsker et bedre samfunn, hvor rusbrukere ikke blir straffa, men hjulpet. Rød Ungdom har starta en ruspolitisk-revolusjon på venstresiden.

Tekst:
Anja A. T. Brekke

Foto:
Runa Fjellanger

BLI MED PÅ HØSTKONFERANSEN 2017

Helga 3. - 5. november 2017 arrangerer Rød Ungdom høstkonferanse på Tonsenhagen skole i Oslo. På konferansen kommer det RUere fra hele Norge for å skolere seg og lære hvordan vi kan forandre verden. Tale Ellingvåg er miljøpolitisk ansvarlig i Rød Ungdoms sentralstyre, og høstkonferansesjef. Vi tok en liten prat med henne!

Hva skjer på Høstkonferansen 2017?

- Høstkonferansen er det første arrangementet Rød Ungdom arrangerer med Rødt som stortingsparti! Det er sosialt, det er gøy og det er faglig påfyll uansett om du har vært aktiv i Rød Ungdom i årevis, eller nettopp har blitt med i organisasjonen. Vi får besøk av internasjonale sosialist-aktivister, og vi får flere band på besøk. Vi går i dybden på nye temaer, og har praktiske workshops på andre ting. Jeg gleder meg skikkelig.

Hva er høydepunktene på Høstkonferansen 2017?

- Allerede nå kan jeg avsløre at rapperen Ezzari kommer på konferansen, han slo igjennom med å være en av ballong-gutta i SKAM. Du bør sjekke ut låta hans «Ikke noe press» som handler om skolepress og prestasjonspress.

Jeg har den på hjernen annenhver dag. Faglig er det nesten umulig å velge, men jeg gleder meg veldig til Annika fra Sosialistisk Ungdomsfront, søsterpartiet vårt i Danmark, kommer og skal prate om hvordan det er å være ungdom og sosialist i Danmark der Enhedslisten har opplevd mye av den samme økningen og populariteten som vi i Rødt opplever nå. Og så blir det drittfresh konferanse-merch.

Hvorfor er det viktig at folk kommer på Høstkonferansen 2017?

- Det er viktig av to grunner. Den ene er at Rød Ungdom kommer til å vokse masse i valgkampen, og da må vi møtes og skolere oss sånn at organisasjonen blir sterk. Den andre grunnen er at du får muligheten til å være med å forme Rød Ungdom og Rødt som stortingsparti! Vi skal ha diskusjoner som handler om «Rødt på Stortinget - hva gjør vi i Rød Ungdom nå?». Hvilke saker bør vi sørge for at Rødt pusher på stortinget, og hvordan skal vi best bruke stortingsplassen? De diskusjonene gleder jeg meg til.

Hvem kan komme på konferansen?

- Alle under 30 år!

Meld deg på høstkonferansen allerede i dag!
rødungdom.no/hostkonferanse17

KAMPEN MOT SWEATSHOPS

Tekst:

Joanne Sørheim
Aksjonsansvarlig i Rød Ungdom

Bli med på aksjonsdag mot sweatshops!

Den **21. oktober** skal Rød Ungdom aksjonere mot sweatshops over hele landet.

Les mer på rødungdom.no/sweatshops

En vanlig tekstilarbeider i Asia jobber 96 timer hver uke og de får sjeldent en lønn de kan leve av. I tillegg skjer det ofte ulykker fordi sikkerheten på arbeidsplassen ikke blir prioritert.

Når hovedmålet til et selskap er å tjene mest mulig penger til seg selv, lukker de ofte øynene for urettferdigheten det medfører. Dette rammer spesielt tekstilnæringen. Et av de store problemene i tekstilbransjen er at kleskjeder ikke eier fabrikkene selv, men heller bestiller plaggene fra en leverandør. Når de ikke lager klærne selv slipper de å ta ansvar for de som lager klærne våre.

Sweatshops er en av de mest groteske eksemplene på kapitalisme i det 21. århundre. Det er utrolig urettferdig at fattige arbeidere i Asia må risikere livet for at vi skal kunne kjøpe billige klær i Norge. Klær mange kaster etter noen års bruk.

Det er mulig å endre!

Kleskjedene sier det er for vanskelig å gjøre noe med. Det er ikke sant. Selskaper som fair & square som eier sine egne fabrikker og produserer selv kan styre arbeidstid og lønn. Der jobber arbeiderne 37,5 timer i uka, akkurat like mye som en norsk arbeidsuke, de har fri i helgene, har pensjon og forsikring.

Du som enkeltperson kan kjøpe klær fra merker som produserer etisk og ikke fra selskaper som utnytter arbeiderne sine. Men vi endrer ikke tekstilbransjen kun med forbrukermakt. Politikere og bevegelser må også stille krav til selskapene som benytter seg av uetiske sweatshops.

Det er mulig å endre tekstilbransjen for alltid, men da må vi være mange som sprer kunnskap om sweatshops og som vil kjempe for bedre forhold og rettigheter for arbeidere overalt i verden.

Tekst:

Oksana Godlewski

Foto:

André Løyning

PARTILEDERUTSPØRRING MED BJØRNAR MOXNES

Hva er ditt beste minne fra sommerleir?

Min første sommerleir. Der lærte jeg masse, og fikk venner for livet.

Hvem er din favoritt paradise hotel 2017 deltaker?

Har ikke fulgt med på Paradise Hotel i år, gitt.

Hva er ditt flaueste minne siden du ble politiker?

Da jeg prøvde å være morsom i partilederdebatten i 2013, og ingen lo.

Hva er ditt beste/verste minne fra en skoledebatt?

Min første skoledebatt, da jeg ble sendt til Handelsgym, og drakk så mye vann at jeg måtte løpe på do halvveis i debatten.

I en ideell verden, hvilken norsk kjendis hadde vært statsminister i Norge? Knut Nærum.**Hvem er ditt politiske forbilde?**

Jeg har egentlig ingen forbilder, men jeg hadde veldig sansen for Aslak Sira Myhre som RV-leder. Han var klar i talen.

Hvem er du i Game of Thrones?

Jeg har ikke sett på serien, så det aner jeg ikke. Men Iver (presesekretær i Rødt) sier at jeg skal svare Daenerys Targaryen, på grunn av et eller annet med revolusjonær og helt eller noe, så da får jeg svare det.

Og til sist: hvorfor skal Rødt inn på stortinget?

Vi skal inn på Stortinget for å sette en stopper for velferdsprofitørene, skape et vendepunkt i kampen mot forskjells-Norge og vise at det er fellesskap som fungerer - og det skal vi gjøre sammen med dere i Rød Ungdom.

BLI MED I RØD UNGDOM

Send sms «RU 50 + navn og adresse» til 2434
(50 kroner)

rødungdom.no/medlem

